

ارزیابی پیامدهای گردشگران (نمونه موردی: شهر اهواز)

شهری در اقتصاد شهر

محسن رنجبر^۱ احمد جر فی^۲ عماد مزرعوی^۳

چکیده

امروزه گردشگری به عنوان پدیده ای اجتماعی که به جهت اجتماعی اقتصادی اثرات بسیاری در جوامع مقصد به جای می گذارد، مورد مطالعه محققین از رشته های علمی مختلف قرار می گیرد. آنچه که از مطالعات و مشاهدات محققین رشته های جامعه شناسی، روان شناسی اجتماعی و مردم شناسی در زمینه گردشگری بر می آید، نقش محوری و اساسی آن در عرصه اقتصادی و سایر زمینه هاست. برای انجام این تحقیق از روش نمونه گیری کوکران که بصورت توصیفی و تحلیلی صورت گرفته است، استفاده شده است. در این مقاله تاثیرات اقتصادی حضور گردشگران نروزی در شهر اهواز از نگاه فعالان مستقیم اقتصادی از جمله فعالیت های هتلداری و رستوران، صنایع غذایی، صنایع پوشاک، صنایع دستی و صنعت حمل و نقل در شهر اهواز مورد بررسی قرار گرفته و نتایج بدست آمده نشان می دهد که پیامدهای مثبت اقتصادی بویژه در بخش خدمات را دارا بوده است.

واژه های کلیدی: گردشگری شهری، توسعه، اقتصاد شهری، شهر اهواز

مقدمه

اهواز مرکز استان خوزستان یکی از هشت کلانشهر ایران است. این شهر که در بخش مرکزی شهرستان اهواز قرار دارد، در موقعیت جغرافیایی ۳۱ درجه و ۲۰ دقیقه عرض شمالی و ۴۸ درجه و ۴۰ دقیقه طول شرقی در بخش جلگه ای خوزستان و با ارتفاع ۱۸ متر از سطح دریا واقع می باشد. بر پایه تازه ترین آمار رسمی، ۳۲٪ مردم استان خوزستان در کلانشهر اهواز زندگی می کنند. از این جمعیت ۳۵٪ در حاشیه شهر زندگی می کنند و از این رو پس از کلانشهر مشهد، اهواز جایگاه دوم حاشیه نشینی را داراست. ۵۱٪ نفت مناطق نفت خیز جنوب کشور در اهواز تولید می شود و برخی از بزرگترین کارخانه های مادر کشور در این شهر جای دارند. شهر اهواز با ۲۰۰۰۰ هکتار مساحت، چهارمین شهر وسیع ایران پس از تهران و مشهد و تبریز می باشد. جمعیت آن نیز در سرشماری سال ۱۳۸۵، ۹۶۹،۸۴۳ نفر بوده که اهواز را در جایگاه هفتمین شهر پرجمعیت ایران قرار می دهد. کارون پرآب ترین رود ایران با سرچشمه گرفتن از کوه های بختیاری، با ورود به اهواز، شهر را به دو بخش شرقی و غربی تقسیم نموده و جلوه زیبایی به شهر داده است. وجود کارخانجات بزرگ صنعتی، تاسیسات اداری و صنعتی شرکت مناطق نفتخیز جنوب و شرکت ملی حفاری ایران، اهواز را به یکی از مهم ترین مراکز صنعتی ایران تبدیل کرده و همین امر سبب شده که مهاجران بسیاری روی به اهواز کنند.

شهرهای اطراف اهواز عبارتند از: شهرهای تاریخی دزفول، مسجدسلیمان، شوشتر و شوش در سمت شمال، رامهرمز در شرق، ماهشهر، شادگان و خرمشهر در جنوب و سوسنگرد و هویزه و بستان در سمت غرب. اهواز کنونی محور ترانزیتی بسیار مهمی است که بوسیله راه های زمینی و ریلی و هوایی سایر نقاط کشور را به بنادر مهم آبادان، خرمشهر، بندر امام خمینی و ماهشهر پیوند میدهد. همچنین

۱- دانشیار، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهر ری؛ M.ranjbar@iausr.ac.ir

۲- کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهر ری؛ a_jorfi@yahoo.com

۳- کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشگاه پیام نور واحد بیرجند؛ emadmazarawi@yahoo.com